

پرویز دولی

● عکس از مسعود معصومی

«شما»ی حافظ...

احمدرضای عزیزم :

پرداختن به شما و شعر شما کار خطرناکی است
 (قبلاً هم گفته ام). آدم بعدش تا مدت های
 مديدة هرچه فکر می کند و احیاناً بر قلم اش
 جاری می شود، «احمدرضا» بی است (به
 مصدق آن آقای ژاپنی که گفت : «هرچه
 می بینی گل ، هرچه می اندیشی ماه»). بعد
 هم پوست آدمیزاد که آدم فکر می کرد که در
 گذر سالها و وزیدن باد و ریزش بارانها
 دیگر باید کلفت شده باشد، همچه که دفتر
 شعرت را، یکی از این سه چهار تا دفتر را که
 این جاست باز می کند، با مرور او لین سطرهای
 این پوست آن چنان نازک می شود که دل آدم -
 به قول آن تصنیف قدیمی - به فریاد می آید. گذرها را
 در این شهر که این همه از تو دورست ، با یاد تو و خیابان
 گذرگاه جوانی مان با اتفاقی ها آذین کرده اند. راجع به شعر
 تو چه می شود گفت که از یاد همراهی مان ،
 آشنایی دور و بعد نزدیک تر ، در آن همه
 سال جدا باشد و از یاد جمع کوچک مان
 که حال و رفتار و تاریخچه شان مثل
 دانه های زنجیر به هم وصل بود (این
 لغت «تاریخچه» هم مرا به یاد

لغت «نحوان» تو می‌اندازد که می‌گفتی آدم موقع نوشتن اش دیسک کمر می‌گیرد). همین «شما»‌ی حافظ را از تو دارم در تقدیم نامه‌ی کتابی که به حمید نوروزی دادی. (لابد آن جایی که می‌گویید: عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده – بازگردد یا بماند، چیست فرمان شما) حالا تو خودت مرور کن که مثلاً با حمید چه همه عوالم مشترک داشتیم، که راجع بهش در نامه‌ای نوشته بودی «یک روز با تو و با حمید نوروزی در سینما سر یک فیلم آن قدر خنده‌دیدیم که کبود از سینما درآمدیم. ما برای فیلم‌های آموزنده همیشه آماده‌ی خنده‌دیدن بودیم ... تو به ما – این ما فقط من و حمید نوروزی بودیم آموختی که به تدبیر شب و روز مهمان نباشیم...». عوالم دوستی خصوصی که بعد یک جو رهایی عمومی تر شد، مثل تصویر کوتاه خانم جوانی در یک آگهی با سلیقه‌ی تلویزیونی که در خانه‌ی ما می‌دیدیم، خانم معلمی که یک لحظه برمی‌گشت و به صفت بعجه‌ها بخند می‌زد و من عرض کردم به شما که شاید صاحب این مناسب باشد برای فیلم بهرام خان بیضایی (رگبار) که برایش دنبال هتریشه می‌گشت، و این چهره همسر آقای عکاسی بود آشنای حمید نوروزی و از طریق حمید با آقای عکاس تماس گرفتی و آن چهره، خانم پروانه معصومی شد. و تو به پای این فیلم ماندی، همراهی کردی، هم این فیلم و هم سفر، و هم فیلم اول امیر نادری که نگرانش بودی که پا بگیرد. امیر نادری یادش هست و منظور دارد، بهرام خان بیضایی هم حتماً همین طور، و مسعود کیمیایی هم همین طور که دوست و بعجه محل بود...

در دخت‌های افاقی ما را می‌بردند، در آن خیابانی که به گفته‌ی خودت «درس اتوبوس خط ۸ فرعی» می‌رفت که زرد بود و چراغ‌های اتوبوس مملو از گوی‌های رنگین بودند...» خیابانی که زمینه‌ی جوانی ما بود که جدا – جدا، ناآشنا با هم از آن گذر می‌کردیم و شما این خیابان خلوت پر در دخت را برای ماتا همیشه در یک خط شعرت در دفتر «روزنامه‌ی شیشه‌ای» ابدی کردی، خیابانی که از پشت شیشه‌های کمی سبز اتوبوس، همیشه بهار بود.

پسرکی پریروزها در خیابان می‌رفت، یکی از این پیراهن‌های آستین کوتاه تن اش بود و بر آن نقشی که خیلی شبیه به امضای مرتضی مُمیز پای نقاشی‌هایش بود؛ مرتضی که در کنار تو و جمع ما فیلم‌های بعجه‌ها را می‌دید برای انتخاب در فستیوال و تو به او عنوان پدر تعیینی شعرت را داده بودی، چون که اولین شعر تو را او چاپ کرد، در کتاب هفتۀ که سردبیرش (کی بود؟ آقای به آذین؟) در مقدمه‌ای به حضور تو در برابرش اشاره‌ی ظرفی داشت.

شمارا تا اینجا هنوز نمی‌شناخیم، یعنی ندیله بودیم. آن چه که برای بندۀ اسمت را مشخص کرد یک گفتگوی جمیعی، میز گردی شاعرانه در مجله‌ی «بازار رشت» بود (که یادش بخیر) و شما جزو جمیعی بودی که راجع به شعر حرف‌های جدی و مهمی می‌زدند و در یک لحظه که فرصت به تو رسید چیزی گفتی که برای بندۀ تا به امروز باقی مانده، آن قدر درست و اساسی بود. گفتی (چیزی در این حدود که) چرا به جای این حرف‌ها نشیمن و شرمان رانگوییم؟ الان هم هرچه که مربوط به تو هست، یادت و اسمت آغشته است به آن درخت‌ها و آن راه نوجوانی و بعدتر خانه‌تان در کوچه‌ی با صفاتی زرکش و آن حوض و آن حیاط (که رویش بعدتر چهار طبقه ساختمان بالا رفت) و یاد چهره‌ی مادرت در میان چادرش و یادهای جمع کوچک‌مان، ممیز، حمید (که عمرش درازباد) و فیروز شیروانلو و صورت بسیار مطبوعش و کت و شلوار عنایی اش و صدایش و آقایی اش، یاد اتوبوس‌های قناری که توانش صورتی بود، یادت از یک مجموعه‌ی پراکنده جدا نیست، از کره‌ی کیهانی که درش همیشه شعر و ادبیات حکومت نمی‌کرد، اما دوستی بود و مهر بود و خنده بود گاهی و نگاه نوی کودک تو بود درش،

تیز و با هوش و شدید صدمه‌پذیر و شدید در دوست داشتن و غصب کردن و دوستدار نان گرم و چشم های مهربان. یادت جدا نیست از یاد شبی که در آن بیمارستان که خانه تان پشت آن بود (تو تعریف می‌کردی) کودکی را ختنه کرده بودند که تا صبح شیون می‌کرد و خواب را بر کل اهالی کوچه حرام کرده بود که عاقبت جمعی برخاسته و به رهبری مادرت به در بیمارستان رفته بودید و خانم مادر از پزشک پرسیده بود که می‌شود آمپولی چیزی به این بچه بزنند که ساكت شود؟ پزشک: خیر - خانم مادر: پس یکی یک آمپول به ماها بزنید که بخواهیم (و حرف شما درباره این طفل و این موقعیت بماند!)

نامه‌های مادرت را اینجا، لای یکی از کتاب‌های دارم و یک چند تایی نامه‌ی معدود تو را، چه قدر خطنان شبیه به هم و شبیه به خط مادر من است. مادرت چشم و هوش و طنز تو را داشت. نادری می‌گفت مادر احمد رضا را که بینی احمد رضا را دیده‌ای و دست می‌آید که این گناه از کجاست، و دخترک ات دیدم در عکس که چشم‌های تو را دارد. حیف شد که ندید مادرت ماهور تو را. عمرش طولانی تر می‌شد، همه‌ی همان چند ساله‌ی بازمانده‌ی عمر، پُرتر می‌شد با شوق و امید. مادرت در آن اتفاق پشتی نیمه تاریک که پنجه‌هی روبه حیاط خلوت داشت روی زمین می‌نشست. روی میز پرتقال بود و تخمه سیاه بود. ماها روی میل می‌نشستیم. نادری و حمید و بنده. یک جوره‌ای مادر ماها هم بود. مادر نادری هم بود. گله‌های مارا از زندگی بر پیشانی می‌گرفت. تسلی ما بود، با مهریانی و تفاهم، نه با ناله. هر چند که خیلی وقت‌ها بیمار بود. بیماری‌های سن‌های نه چندان بالا، ولی زخمی بود در گذر از راه‌های خاردار زندگی. گذرهای پر آزار، و تو پریشان بیماری اش بودی. گاهی می‌گفتی کسی که والدین مسن و مریض دارد، میزان موجودی حساب بانکی اش نسبت معکوس دارد با فشار خون والدین. این که بالا برود، آن پایین می‌آید. شکنندگی مادر شما بر ذهن همه‌ی ما بود: «خانم، تو را به خدا مواظب خودتون باشین». چه جوری؟ نمی‌دانم. در اداره از شما که حالش را می‌پرسیدم، که مادر چه می‌کند، احمد رضا؟ می‌گفتی با ملکه مادر رفته تیس. خیال می‌کنی که مادر من چه می‌کند؟ نشسته خانه سر کارهای خانه. (و یا می‌گفتی با دختر فرمانفرما میان رفته به شکار پروانه‌ای)

می‌بینی؟ مدام از کنار پرداختن به شعر تو ویراز می‌دهم (مخصوصاً این دفتر «هزار پله به دریا مانده است») که هر کجایش را که باز کنی فغان دل ماست و بدجوری آدم را می‌گیرد و می‌کشد توی این سیاره‌ی جادو). نمی‌دانم چه بگویم راجع به شعر تو. ناقد شعر نیستم. من فقط مصرف کننده‌ی شعر توام، و یا به قول خودت دوست هستم. دوستدار شما و شعرت، که حساب که می‌کنم حدود نیم قرن باهаш راه و بیراه همسفر بوده‌ام. به نظرم، اگر شعر آدم را گرفت، شعر شاعری خاص، و آدم احساس‌به قول مرحوم شاملو - با شاعری خاص احساس تفاهم قلبی کرد باید گذاشت تا شعر به شیوه‌ی اسمازی بهش بتراءد، اگر شامل عنایت نظر بوده باشد. زور زدن برای فهمیدن شعر در حکم زور زدن برای شعر گفتن است. به زور نمی‌شود. کی بود که گفت: «شعر باید [شعر] باشد، نباید [لزوماً و حتماً] معنی هم بدهد.

A poem should be, it should not mean...

(این هم از حرف‌های گنده به جهت «وزن» و «اعتبار» دادن به این مقوله). نه، اصلًا در پی صید معنی و تفسیر شعر نیستم. و اصلًا چرا باید عطر گل بخ را معنی کرد؟ و چه جوری؟ معنی اش بستگی دارد به تیزی مشامات و باز بودن مغزت. آمادگی و لیاقت است و تصویر / یاد / معنی هایی که در ذهن تو بر می‌انگیزد، به اعتبار آن جوری که تا آن لحظه زیسته‌ای (با مشام و ذهن باز، که متأسفانه، متأسفانه،

آدم یا باهاش به دنیا می‌آید، و یا نمی‌آید). بقیه اش حرف‌های «مهم» است، تئوری است برای تدریس. کسی شعر تو را «تصادفی» وصف کرده بود. بچه‌ای که سنگی برداشته و بی‌ها پرت کرده که خورده به پنجه‌ای و چلچراغی در اتاقی و سرهم ریخته خیلی از چیزها را. تیزی چشم و قدرت دست بچه را تا آن زمان که سنگ را راه‌کند، حساب نکرده بود. این ظرافت پرداخت از ظریف و زنده زیستن، از دیرترین زمان باز کردن چشم ناشی می‌شود. تو اسمش را بگذار تصادف (انگار که دست کرده‌ای توی آب و بی‌ها از شما ماهی، خزه، مر او را بیرون کشیده‌ای) در مقابل شعر (سرودن، آفرینش) تصادفی، لابد شعر تعمدی را باید گذاشت، که آدم، نمی‌دانم چه جوری، برایش طرح می‌زنند و بر اساس طرح می‌بافد و می‌رود جلو. شعر شما - اگر هم نوع تعمدی اش واقعاً وجود داشته باشد، با قافیه‌های از پیش زیر هم نوشته - قطعاً از نوع غیر تعمدی است، که آن آقا گفت، در جواب کسی که از شم پرسید چه جوری شعر می‌گوید:

(خودش می‌آید) It Just Comes

(به گمانم کارل سندبرگ بود).

... الان در کارتی که مادر شما فرستاده نشانی دقیق تر خانه‌تان را دیدم، کوچه‌ی زرکش شماره‌ی ۲۲ منزل خانم اختر احمدی ... اختر خانم احمدی را سال‌ها پیش از دیدن خود شما دیده بودم. زنگ در خانه‌ی مارازد. من در را باز کردم. پانزده - شانزده ساله بودم. پرویز نوری و خانواده‌اش همسایه‌های ما بودند. اختر خانم احمدی از کرمان با چمدان به هوای دیدار دوست بچگی، نوجوانی‌هایش اختر خانم نوری (مادر پرویز) آمده بود. دوست در خانه نبود. ایشان در خانه‌ی مارازد، در قوه‌های خانه‌ی شماره‌ی ۳۰ خیابان دربندرا و من باز کردم. همان چهره و چشم‌هارا سال‌ها حفظ کرد. صورتی که در کنار صورت تو پشت جلدی کی از کتاب‌های قدیم ترت چاپ شده (عکس فوق العاده باروح و گیرابی که من همیشه دلم می‌سوخت که اسم عکاس اش، امیر ثادری هیچ کجا قید نشده بود). خانم مادر شما بالهجه‌ی کرمانی از من پرسید که می‌شود چمدانش را در خانه‌ی ما بگذارد؟ می‌شد. (من چرا دعوت نکردم که داخل شود. دعوت می‌کردم قبول می‌کرد؟ خیلی زود رفت). آن لهجه را همیشه حفظ کرد و یکی از وقایع شیرین عمر آن سال‌های ما کرمانی حرف زدن تو با مادرت بود، چه پشت تلفن، چه در خانه، که هر وقت به او خطاب می‌کردی، با یک سوئیچ از لهجه‌ی تهرانی به کرمانی می‌پریدی. مثل چیزی که فقط بین شماها بود.

نه، زندگی شاعرانه‌ای نداشتی. زندگی شاعرانه یعنی چی واقعاً؟ خودت می‌گفتی حکایت این است که آدم کارت بزنده بود در دفتر کاری، شمعی را روی میز روشن کند و پروانه‌های معصوم را هی کیش بدهد طرف شمع، با انگشتی از کاسه اشکی قطره‌ای برگیرد و نصب کند بر گوشه‌ی چشم و دو سه قطره هم احیاناً نثار صفحه‌ی کاغذ کند و شعر بسراید. شکل زندگی مادی و بیرونی ات از این قضایا به دور بود، و شاید فقط در آن دوره‌ی کوتاه خوشبخت کار در کانون قدری بیشتر به کار دلت نزدیک شدی. یعنی جمع، جمع خوبی بود. از اتفاق زیر صدای موسیقی فیلم بچه‌ها می‌آمد و نقاش‌ها بودند و نویسنده‌ها و فیلمسازها و بچه‌ها که خویشاوندان اصلی تو بودند.

بحث شعر هرگز نمی‌کردی. یعنی من که یادم نمی‌آید. شعر را خیلی وقت‌ها «می‌گفتی». در حرف زدن‌های روزمره‌ات، حرف‌هایی که رابطه‌های جدیدی بین اجزاء چیزها کشف می‌کرد و برای آدم می‌ماند تا همیشه، وقتی که سرحال بودی و روی دنده می‌افتدادی مثل باران از تو می‌بارید، چه دریغ

که نمی‌شد، نشد که آدم ضبط کند (خیلی‌هایش هم جز در محافای خصوصی قابل نقل نیست، با تمام طنز و ظرافت و هوش). یک بار گفتی به من می‌گویند شاعر بی‌وزن. خب، من اولین شاعری هستم که می‌فرستندش به فضا. فروغ خانم فرخزاد که در نامه‌اش به شما تأکید بسیار کرده که «به توان هزار وزن را فراموش نکن»، خودش بادش رفته بود که در (جلوتر با بعدترش) در گفتگویی بام. آزاد گفته بود (چیزی در این حدود) که احمد رضا احمدی تنها شاعری است که در موردهش حس می‌کنم که احتیاجی به وزن ندارم... وزن کلام او آهنگ کلام است که از قدیم ترین شعرهایت تا به امروز مشخص است. وزن را نباید به کلام تحمیل کرد به گمانم. باز باید خودش باید، در کلام و با کلام.

یک بار کسی معنی نکه‌ای از شعرت را پرسید، گفتی نمی‌دانم یعنی چی، ولی قشنگه. یک بار هم کسی پرسید «جاتم آهوان بدین را عاشق می‌شدم»، این آهوان بدین یعنی چی؟ مثل برق گفتی یعنی آهوان عینکی. «شاخه‌های درختان در پشت شیشه‌ها خوشبخت بودند...» (چرا؟) «شما به خانه‌ام آمدید...» سخت است درک و دریافت و یا حس کردنش؟ سنجکل، کوردل آدمی باید باشد که شاخه‌ها را در زمانی خاص خوشبخت ندیده باشد. تفسیر و تشریح بیشتری هم می‌طلبد؟ مثل سالان تشریح؟ گفت دست‌های چند محصل تعدادی گل سرخ را پرپر می‌کند تا به راز زیبائی پی ببرد...، (یادم رفته که کی گفت).

نه، شاعر وزن و گل و پروانه جات نبودی. شاعر پند و عبرت و شعار هم نبودی. هیچ وقت نشدی، حتی در اوج رواج شعار که اگر به خیل شعایرها نمی‌پیوستی به جرم فقدان وجود اجتماعی لعن و تکفیر و مردود می‌شدی. با وجود این، در ته شعرت، در این لحن کوکانه و با تمام شوق و اعجابی که جای جای در شعرت تلاش می‌کرد که سر بلند کند، یک لایه اندوه بر شعرت فرو افتاده بود که مال تلخی، ناهنجاری، ضرب و ظلم و زور روزگار بود قطعاً. از حکم تاریخ و تاریخ سازها گریزی نداشت شعر تو، حافظه‌هم نداشت، ولی نمی‌گذاشتی نام‌ها و رویدادها مستقیم در شعرت بازتاب پیدا کنند. لیاقت کلامت بیش از این‌ها بود که شکوه از زور و ظلم یا غم نان یا هراس فردا صریح در آن منعکس شود. ولی انفجار موشک در شعرت هست. حتماً هست یک جایی آن ته‌های رنگ کلام، مثل همین شعر زیبای بنفشه‌هایت («این همه بنفشه» در شماره‌ی عید ۱۳۸۶ (مجله‌ی فیلم) که تأثیر چشم‌هایت در این روزها، با این نازکی و ظرافت به بنفشه ترجمه شده است).

یادم هست که مرتضی ممیز با چه حرارتی از شعرت دفاع می‌کرد (هنوز خودت را ندیده بودیم)، می‌گفت «روزنامه‌ی شیشه‌ای» تو «الهام بخش» خیلی شاعرهای اسم و رسم دار روز است. نمی‌دانم. ما شعر شما و یک چند تای خیلی محدود دیگر را دوست داشتیم که بدون تظاهرات شاعرانه و حمل دو دست برابر در شعرشان بودند، و زیاد نبودند. شما شاعر برآزنده بودی و برآزنده پوش و تصویر کلیشه‌ای شاعری با سر و وضع آشفته را به هم می‌زدی. یادم هست که یک بار با مسعود کیمیابی از پارچه‌ی رومبی داده بودید اصغر آقا خیاط نازین برایتان کت و شلوار بدوزد. دو دست کت و شلوار برای هر کدام، یکی از رومبی سبز تیره‌ی چمنی و دیگر نخودی رنگ. لباس‌هارا گرفتید و پوشیدید و به مسعود گفتی: حالا فقط باید مواظب باشیم که کسی روی ما نشینید.

بهت می‌گفتیم ییا راه بروم احمد رضا. ما از نوجوانی‌ها خیلی زیاد راه می‌رفتیم. گردش بی خرج. بعدترها گاهی جمجمه‌ها می‌رفتیم به دربند و سربند و یا بالاتر به کلک چال، با حمید نوروزی و منوچهر جوانفر. کشیارت می‌شدیم، نمی‌آمدی. می‌گفتی چرا مرا هی می‌کشی طرف دربند؟ مگر من میرزاوه‌ی

عشقی ام که بر لب جوی نشین و گذر عمر بین، مرا هی می‌کشی به آغوش طبیعت؟ خودت سال‌ها بعد به یادم آوردی که از ترس پیشنهاد من برای گردن روز جمعه و رفتن به کوه و یا سربند، از وسطهای هفته، سه شنبه و چهارشنبه پایت درد می‌گرفت! «آخ، آخ این پادرد لعنتی امان مرا بربیده!» نمی‌آمدی با ما، ولی برای رفتن به پاتوق‌های خوب و با صفا، محیط‌های روش و خوش «فضا»، آماده بودی، جاهایی که آدم بنشیند، چیزهای خوب بخورد و بنوشد و مناظر و مرایای مطبوع (انسانی) تماشا کند. چی شد آن رستوران زیرزمینی محمود اسدی؟ محمود اسدی چه شد؟ چه پسر مهریان و نازنینی بود. مدیر رستوران ماشین «ب». ام. و آش را می‌داد به آدم که ببرود دوستانش را از گوشش و کنار جم جنم کند و بیاورد به رستوران. یک بار یادم هست که ما چند تا مهمان به اصطلاح محترم داشتیم، و محمود مرا - به هوای این که تلفن کارم دارد - صدا زد و یواشکی پولی در دستم گذاشت که اگر با دوستان خواستی بروی به جای دیگری بی‌بول نمانی ... احمدی ... این رابطه‌ها در این جاها که بنده الان هستم حتی به خواب آدم نمی‌آید... شی باتو و کیوان کامرانی (رفیق نادری) از رستوران بیرون آمدیم (خیابان نادرشاه بود؟) دیر وقت شب، و وسط خیابان که آن موقع‌ها خلوت و کم رفت و آمد بود قطعه چمنی بود در حصار شمشادهای کوتاه و مادر آن شب گرم تابستان بر چمن خنک دراز کشیدیم تا سپیده سر زد. کیوان کجاست و چه می‌کند؟ نقاشی‌هایش را یادت هست؟ مجموعه‌اش را به تو داده بودم. داری هنوز؟

نه! این نوشتۀ سرح حال نامه‌ی شاعر، نظر یک دوست شاعر، دوستدار شاعر، دوستدار یک عمر شاعر و خانه و مادر و خانواده‌ی شاعر نشد. نمی‌شود. یک عمر حدود ۵۰ ساله را نمی‌شود در چند سطر یا صفحه فشرد، و یا اصلًا جدا کرد از رابطه‌های اطراف. آدم‌های پیوسته با شاعر و تاریخ کوچک مشترک‌مان، و مثل خود شعرت، هر دانه مروارید را که از این صندوقچه، از این چند تا مجموعه که به دست می‌گیری تا بلند کنی و در برابر نور پنجره بگیری و بگویی (به قول نادری) که «هر خبری که هست این است»، می‌بینی که آن تک دانه به یک رشته‌ی طولانی پیوسته است، دانه‌ای از زنجیری، و نه فقط شعرها، زندگی و آن حوض ماهی‌های قرمز که مادرت گاهی کنارش چیزی می‌شست و تو اظهار ناراحتی می‌کردی که باز سرما می‌خورد و می‌افتد. هول تو، هول همه‌ی مهاها بود که به نازکی تو اذعان داشتیم، و واقعاً دورانی بود که «گردن شدنش در گذرگاه‌ها پاس می‌داد»، و تو خوابت حرام شده بود که این مردک میانه سال که کتاب فیزیک کلاس هشتم در دست دارد و سر کوچه‌ی ما مثلاً درس حاضر می‌کند برای مراقبت از تو آن جا گماشته شده، و ما برای آرام کردن‌ت می‌گفتیم او لا مگر چه کرده‌ای که در تعقیب تو باشند و ثانیاً اگر بخواهند تو را بگیرند مگر ازت رودباریستی دارند، خب، می‌ایند و می‌گیرند دیگر. فکر می‌کردی و می‌گفتی: درسته، یک روز می‌بینی یکی از اعضای خانواده [که همگی سر یک سفره می‌نشستید] از لای دیس برنج هفت تیر را کشید و گفت: دست‌ها بالا!

(نادری وقتی دو نفر در حضور او حرف‌های - به نظر او - نخبه و جالب می‌زدند، اگر کسی و سطح شناس حرفی می‌زد، نادری خطاب به او می‌گفت: ساکت شو! هر خبری هست الان این جاست ... و وقتی که تو یک نکته‌ی تیز و واقعاً - مثل خیلی از وقت‌ها - گل می‌گفتی، نادری در تحسین تو رویه ماها می‌گفت: این زود می‌میره [زبانش لال!]، و یا: این تا شنبه بیشتر عمر نمی‌کنه! ... این هارانمی شود از هم جدا کرد، از «در آن لحظه در جاده‌ی ابریشم تصادفاً صبح شد»، از «برمی‌گردیم مه را از روی کلمات برداریم، مهی که به درخت انار مسافر بود...» (این‌ها تصادفی ساخته شده، جاری شده‌اند؟!) کم کم بروم. برای تو آرزو دارم که سالم باشی و اگر قرار باشد رویمان را زیادی زیاد نکنیم، نسبتاً سالم

باشی. چشم برای دیدن شکوفه، بنفسه و از همه مهم تر چشمان دلبندی‌هایت داشته باشی. خدارا شکر که زیر موشک و زیر درد قلب و چشم هنوز دلیل برای نوشتن داری. هنوز شکفتون جزو طبع و ذات توست، که با آن در سرزمین خشک به دنیا آمدی، و احمد جان، دلم می‌خواهد که خشم‌ها جا را در دلت برای بنفشه‌ها تنگ نکنند. یکی از دفترهای شعرت را که این جا دارم به کسی هدیه کرده بودی (و او به من داد) که در آغاز دفتر شعرت او را یگانه مدافعان آن دفتر خوانده بودی، و حالا خواسته‌ای که [بعد از ۱۲۰ سال] در مراسم مربوط به شما شرکت نکند... (بکند. نکند. چه فرقی می‌کند؟)

بگذار یک تکه از یک نامه‌ات را برایت نقل کنم که شاید خودت نداشته باشی. خواننده‌های شعرهایت که حتماً ندیده‌اند (یک تکه‌ی مربوط به خودم را ازش حذف کردم):

«... هنگام که مادرم زنده بود قاعده آن بود که من عزم ماندن را با او تقسیم کنم. حاجت بود که حرف و پایان دلم را با او که سخت اهل ایل بود تقسیم کنم. زمستان‌های دیگر هم آمد. درختان به تجریه‌ی برف رفتند. دو تابستان دیگر هم پدید آمد. ولی نه، مادرم دیگر نبود. پریشان دست بر پنجه‌ها ساییدم که بازگردد. نه، نیامد. کاش اغراض می‌کرد و می‌آمد...

... این مقدمه را که نوشتم شروع یک نامه بود که دو هفته پیش آغازش کردم ولی نتوانستم تمام کنم. ماندو ماندو ماندو تا امروز که جمعه ۱۹ اسفند ۱۳۶۲ است. ماهور خانه نیست که کاغذها را پاره کند (ماهور اگر سواد داشت برای تو می‌نوشت)... سناریو را که برای تو فرستادم فکر کردم شاید آن جا ساخته شود... اگر هم نشد خودت خواننده‌ای... سه قصه هم برای بچه‌ها نوشتم که بعداً برایت پست می‌کنم. یک مجموعه شعر هم آماده دارم به نام «خانم و همراهان» که اگر چاپ شد برایت می‌فرستم. این بود اعمال دانشمند جوان کرمانی به نام احمد رضا احمدی که معتقد است در زندگی حق او را خورده‌اند. البته معلوم نیست چه کسی حق مرا خورد است. مصطفی احمدی که مرا به دنیا آورد و یا آن که نتوانستم به دانشگاه بروم و عمرم را صرف همزه و وا در دیوان انوری بنمایم.

... خبر بهجت اثر دیگر آن که مغازه را دیروز بستیم و این نشان داد که دانشمند جوان کرمانی، نه تنها در اشعار با وزن استعداد ندارد که در کار آجیل فروشی هم بی استعداد است... [حالا این] ما هستیم و یک شهره و یک ماهور و یک گلدان روی این میز شیشه‌ای و ماهیانه [...] حقوق. روزها برای سلامت جسم و [مبازه با] نفس اماره پیاده می‌روم. شغل تازه‌ام در کانون این است که با انبر دست تمام واوهای معصوم را ویرگول می‌کنم و تمام کلماتی را که در آخرشی هست با آچار فرانسه همزه می‌کنم. این کار در فرم استخدامی ویراستار نام دارد.»